

Kahe laine vahel

Ian Meadows

LAVASTUSEST

Lavastaja	TAAGO TUBIN
Tõlkija	ERKKI SIVONEN
Lavastusdramaturg	PRIIT PÕLDMA
Kunstnik	KRISTJAN SUITS
Helilooja	VOOTELE RUUSMAA
Muusikaline kujundus	TAAGO TUBIN ja VOOTELE RUUSMAA
Valguskujundaja	LAURA MARIA MÄITS
Videokujundaja	MARGO SIIMON
Inspitsient	KIIRI TAMM
Lavameister	KASPAR LAANISTO või ANDRE KÕIV
Valgusmeister	LAURA MARIA MÄITS
Videomeister	MARGO SIIMON
Helimeister	ELARI ENNOK
Grimeerija	GRETE-LIIS OJA
Kostümeerija	ANNIKA MÄND

Osades	VALLO KIRS
DANIEL	LIISA PULK
FIONA	MARIKA PALM
GRENELLE	JANEK VADI
JIMMY	

TELESAATEJUHT	LAULI KOPPELMAA
PROFESSOR TRUMAN	TANEL INGI

Esietendus 10. veebruaril 2024 Ugala teatri väikeses saalis

*Kantuna sellest Armastusest ja selle Kutse häälest
ei jäta me oma püüdlusi, uurimisretki,
ja kõigi meie pingutuste lõpuks
on saabumine kohta, kust algasime,
et seda esmakordselt ära tunda.
Läbi tundmatu ja meelespeetud värava,
kui viimne avastamata asi maa peal
on see, mis oli algus:
pikima jõe allikal
varjatud kose häääl
ja lapsed õunapuu otsas,
meist teadmata, sest otsimata,
kuid ära kuulnud, pool-kuuldud, läbi vaikuse
kahe merelainemühina vahel.*

T. S. Eliot, "Little Gidding" (tlk Paul-Eerik Rummo)

AUTORIST

Ian Meadows (1983) on rahvusvaheliselt tuntud ja tunnustatud Austraalia teatri-, seriaali ja filminäitleja, stsenaarist, lavastaja ja näitekirjanik.

"Kahe laine vahel" (esietendus 2012. aastal Sydney's Griffin Theatre Company esituses) on tema esimene ja seni ainuke näidend. Algselt kirjutas Meadows selle loo filmistsenaariumina ja töötas seejärel ümber näidendiks. Esmalavastuses mängis autor ise Danieli osa. Lisaks Austraaliale on "Kahe laine vahel" toodud lavale ka Londonis, New Yorgis ja Aucklandis (Uus-Meremaal).

IAN MEADOWS NÄIDENDI SÜNNILOOST:

"Kahe laine vahel" hakkas mu peas keerlema, kui sõber rääkis mulle tüübist, kes kaotas äsja autoõnnetuses oma pere. Ta oli kodus meeleheitel, kui talle helistas telefonimüüja ja küsis: "Kuidas sul täna läheb?" Mu sõber rääkis talle täpselt, kuidas tal läheb, naine oli vapustatud ja selle tulemusel nad jutustasid veel tunde. Vähemalt nii ma seda lugu mäletan. Tegelikkus võib olla sellega vaid ebamääraselt sarnane. Nagu näidendistki selgub, on mälu kaheldav. Seega hakkasin ma kirjutama lahti ideed juhuslikust bürookraatlikust vestlusest väga isiklikul hetkel. Ma olin ühe suhte lõpu ja teise alguse vahepeal, nii et see omandas eluloolise tähenduse armastuse tõusust ja lagunemisest. Samal ajal tegelesid paljud minu sõbrad põlvkondliku vaevusega, mis pea täielikult näis tulenevat nende probleemidest isadega – puberteedieas allasurutu, mis kerkis taas pinnale 30. eluaastates, kui nad seisid ise lapsevanemaks saamisega silmitsi. Siis olid veel hirmutavad kliimamuutuste raamatud, mis panid mind imestama, miks me ei muretse üldse sellepärast, et röstime oma ainukese planeedi fossiilkütustega surnuks. Sellest süü- ja vastutustunde ning tulevikuhirmu mädasoost kerkiski esile siinse näidendi lugu.

<https://griffintheatre.com.au/blog/between-two-waves-ian-meadows/>

ÖKOLOOGILINE TEATER

Terminil “öko” on juured kreeka keelses sõnas “oikos”, mis tähendab maja, elukohta ja kodu. “Teater” tuleneb kreeka keelsest sõnast “theatron”, mida võib tõlkida nägemise kohaks. Ökoloogiline teater võiks niisiis olla koht, kus me näeme midagi oma kodu kohta. Nimekuju “Eco Theatre” võttis 1950ndate alguses esimesena kasutusse USA lavastaja ja draamakirjanik Maryat Lee, kelle tegevus oli selle egiidi all pigem seotud kogukonnateatri ja selle sotsiaalse rolliga. Esimese katse teoreetiliselt määratleda ökoloogilise teatri poeetikat ja eetikat tegi 1994. aastal New Yorgi Ülikooli teatriõppejõud Una Chaudhuri. Tema definitsiooni kohaselt tähistab “ökoloogiline teater” seda, kui lavastuse või teatri sihiks on loomingu kaudu ökoloogiliste teemade ja küsimustega tegelemine, või ka seda, kui see tegelemisviis ise on vormilises ja praktilises mõttes säästev. Järelikult ökoloogiline teater;

- loob või interpreteerib mingit teost ökoloogilisest filosoofiast ja ideoloogiast kantult;
- püüab mõtestada inimese positsiooni praeguses, ökoloogilises kriisis olevas maailmas;
- teeb seda võimalikult keskkonnasäästlikult.

LAVASTAJALT

Taago Tubin intervjuus Hanna Marrandile, 2021

Olete toonud välja mitu keskkonnateemalist lavastust. Miks on keskkonnateemad Teie jaoks olulised lavastada?

Arvan, et tegelikult ei olegi olulisemat teemat, sest teatri peamiseks tegelusvaldkonnaks olevad inimsuhted ei ole kahjuks kliimakatastroofi järel enam võimalikud.

Kas Teie hinnangul tehakse Eestis piisavalt keskkonnateemalist või -teadlikku teatrit?

Kahetsusväärset vähe. Ökoloogilisi teemasid justkui kardetakse ja püütakse neid sellekohaste lavastuste turunduses ning infotekstides vähendada. Ja mul on tunne, et selle taga on teatav üldine süütunne, et me teame küll, kuidas peaks elama rohelisemalt, aga me ei suuda oma mugavust ja elustandardit kõigutada ning seetõttu ei taha me ka, et keegi meile n-ö peeglit silme ette sätib ja seda süümet võimendab.

Kuidas saab teater kaasa aidata kliimakriisi osas teadlikkuse kasvatamisele?

Kuna teater on suuteline puudutama mingit olulist osa meie identiteedi ülesehituses, siis ei saa alahinnata tema võimet mõtestada inimese positsiooni ökoloogilises kriisis olevas maailmas.

Nagu on kirjutanud professor Alan Read, üks "roheline teatri" uurijaid ja teoreetikuid: "Tehes laval ruumi selle jätkuva lõhe (inimene *contra* loodus) mõtestamisele, saab nii teater muutuda vajalikuks ökoloogilise teadvuse kohaks."

TAASKASUTAMISEST LAVAKUJUNDUSES

Jätksuutlikkuse põhimõtted ja kultuurivaldkonna üleüldine ressursi puudus on muutnud lavakujunduselementide taaskasutamise eesti teatris tavapäraseks. Antud lavastuse tehnilisel väljatoomisel on ligi 99% elementidest ja materjalidest taaskasutatud. Lavakujunduse valmistamiseks kasutati üheksast erinevast lavastusest allesjäänud asju. Ugala lavastustest "Ema" ja "Kuhu sa jäid?" on pärit vaipkate, Ugala ja Vanemuise "Peer Gyntist" kile, Draamateatri lavastusest "Meister Solness" laeraamid, Kellerteatri lavastusest "Emilie Sageé" peegel, Tallinna Filharmoonia ooperist "Crisis" MDF-plaadid, Ugala "Trillerist" (kunstnik Pille Jänes) puitkarkassid, "Uhkusest ja eelarvamusest (justkui)" (kunstnik Rosita Raud) paberipuru ja lavastusest "Saja-aastane, kes hüppas aknast alla ja kadus" (kunstnik Annika Lindemann, valguskunstnik Mari-Riin Paavo) valged LED-pulgad. Samuti aitas vana paberihundiga Ugala haldusjuht, kõvakettad ja arvuti pärinevad eri arvutiparandustest ning katuseaken on tootmisjääh firmast Viljandi Aken ja Uks. Kõik kostüümid ja rekvisiidid on Ugala või lavastaja või minu isiklikust laost või teise ringi poodidest. Rääkimata tehnikast, poodiumist, kardinast. Aga täiesti uueta ei saanud meiega hakkama. Kõigepealt on vajalikud kuluvahendid: kruvid, klambrid, teip ja värv. Samuti oli sisust lähtuvalt hädavajalik vee tilkumise süsteemi elektriline klapp, pappkastid, termos ja hädaabiraadio. Ja kui peategelase kingad leidsimegi kostüümilaost, siis uusi kingapaelu oli neile ikkagi tarvis.

Kristjan Suits

Teater tänab: Kristjan Martin Kasterpalu, Eneli Rimpel, Oleg Titov, Madis Vasser, Kalev Saag, Annika Jürisoo, Eesti Draamateater, Kellerteater, Tallinna Filharmoonia ja Birgitta Festival, Viljandi Aken ja Uks, Vanemuine

Muusikalises kujunduses on kasutatud Madeleine Cocolasi, Pippilotti Risti ja ansambel Tindersticksi loomingut ning filipiini jõululaule.

Videokujunduses kasutatud uudiste klipid: 9 News Australia, CBS News, CBS Mornings, SABC News ja BBC.

Kavalehe koostasid: Priit Pöldma, Taago Tubin ja Tõnis Parksepp

